

**РОБЪРТ СИЛВЪРБЪРГ
НЕЩО УЖАСНО СЕ
РАЗХОЖДА ТУК**

Превод от английски: Емануел Икономов, 1983

chitanka.info

1

Взайърът попадна на борда на земния кораб съвсем случайно. Нямаше никакво намерение да посети такава влажна и неприветлива планета, като Земята. Но тъкмо сега се намираше в метаморфозната си фаза, в периода на неконтролируема промяна, която бе започнала с идването на зимата, и се бе изместил доста нагоре в спектъра, така че земните очи не можеха да го видят. Само особено талантлив наблюдател би могъл да забележи малкото пурпурно плъзгащо се петно, което святкаше от време на време, и да чуе нещо като хъркане, когато Взайърът за момент спадеше под ултравиолета, но за това би трябвало да знае кога и къде да гледа. Членът на екипажа, виновен за качването му на борда на кораба, дори не си и помисли, че нещо невидимо би могло да спи върху капака на един от натоварените в трюма сандъци. Той просто вървеше край редицата сандъци, като прикрепяше на всеки по един летателен адаптор и го изпращаше към отворения люк, плъзгайки го нагоре по гравитационната стена. Взайърът бе решил да си подремне върху петия сандък, който трябваше да се вкара. Космонавтът не знаеше, че по невнимание бе дал свободен достъп до Земята на Чужд организъм. Взайърът също не го знаеше, докато люкът не се затвори и кислородно-азотната атмосфера не започна да нахлува от дюзите. Досега не му се бе случвало да вдишва такива газове, но тъй като беше в период на метаморфоза, бързо успя да се приспособи към киселите остри пари, които проникваха в метаболитните му клетки. Следващата му задача бе да разпростре мрежа от зрителни органи за целия спектър и да научи нещо за заобикалящата го среда. След няколко минути Взайърът вече усещаше:

че се намира в широко тъмно помещение, в което има много кутии, съдържащи различни минерали и растителни продукти от неговия свят, главно клони от дървото на зеления огън, но също и някои други неща, чиято стойност оставаше неразбираема за един Взайър;

че двойна метална стена загражда това помещение;
че зад тази стена се намира зона без атмосфера, такава, каквато има между планетите;

че цялата тази затворена система се движи с ускорение;

че това следователно е космически кораб, отдалечаващ се бързо от света на Взайърите, а в действителност вече е на разстояние от около десет планетни диаметъра, което застрашително се увеличава с всеки изминат миг;

че сега е невъзможно, дори за Взайър в състояние на метаморфоза, да избяга от кораба;

и че, ако не може да убеди екипажа на кораба да спре и да се върне, ще бъде принуден да изтърпи дълго и досадно пътуване до чужд и вероятно омразен свят, където животът би бил най-малкото изключително неприемлив и даже би представлявал голяма опасност. Ще се окаже откъснат от ритъма на собствената си цивилизация. Ще пропусне Празника на Промяната. Ще пропусне и Светото Затъмнение. Няма да може да, вземе участие в Издигането на Морето през следващата пролет. Ще страда в хиляди отношения.

На борда на кораба имаше шест души екипаж. Като разпростря осезателните си органи, Взайърът се опита да достигне съзнанията им. Въпреки че от години хората идваха на неговата планета, той никога не се бе опитвал да установи контакт с тях, но също така никога по-преди не се бе намирал в такова голямо затруднение. Изпрати плахо мисловно пипало, блуждаещо из коридорите в търсене на следи от човешки разум. Там? Загряване от електрическо взаимодействие в костно кълбо: съзнание, съзнание! Активно работещо съзнание. Но явно заобиколено от стена. Взайърът се хвърли към него, но бе отблъснат. Това го учуди и смути. Какви същества са тези, чиито съзнания са затворени за обикновен контакт? Продължи да търси из кораба. Друго съзнание: отново затворено. Още едно, две. Взайърът усети как го обзема паника. Обвивката му се вълнуваше, енергийното му излъчване спадна доста надолу във видимия спектър, после нервно се настрои на много къси вълни. Дори физическата му форма извърши серия бързи неволни метаморфози, които засилиха объркването му. Той успя да овладее отново тялото си едва след като премина от сферична през кубична към хаотична форма и стана решетка от влакна, свързани единствено чрез трептящата нишка на неговото Аз.

Отчаян, Взаїърът се принуди да се превърне отново в кълбо и обобщил изследването си на кораба, при което мрачно установи, че по това време родният му свят се беше отдалечил на една и половина звездни единици. Загуби всякаква надежда, но продължи да изпробва все така усърдно съзнанията на екипажа. Даже и да установеше контакт, как би могъл да обясни положението си, а ако успееше, защо хората трябваше да се съгласят да му помогнат? Но той продължи да скита из кораба. И...

Там: отворено съзнание. Никаква стена. Чудо! Обвзет от радост и изненада, Взаїърът побърза да установи близък контакт, да изкаже час по-скоро затруднението си:

„Моля, слушайте. Нещастно нечовешко същество е пренесено на този кораб по време на товаренето на сандъците. То е метаболитно и психологично негодно за продължителен живот на Земята. Извинява се за безпокойството, желае бързо завръщане на родната планета, която е напуснало, съжалява за нарушаването на графика на кораба, но се надява, че няма да бъде невъзможно да му се окаже тази голяма услуга. Разбирате ли съобщението ми? Нещастно нечовешко същество случайно...“

2

Лейтенант Фолкърк пръв легна да спи след отлитането. Заслужаваше го напълно: изморил се бе, докато обслужваше товаренето, слагайки летателен адаптор на всеки сандък и вкарвайки всички данни в компютъра. Сега, когато корабът летеше в пространството, можеше да си почине малко, докато останалите членове от екипажа се занимаваха със задачите около пътуването. Легна в люлката веднага щом тръгнаха на път. Под него шестте гравитационни помпи се въртяха около осите си, гълтаха инерцията и увеличаваха ускорението, така че корабът се носеше към Земята със скорост, който щеше да достигне галактичната граница, още преди Фолкърк да се е събудил. Задряма. Отлично пътуване: в трюма имаше толкова количество от дървото на зеления огън, което бе достатъчно да спаси Земята поне от дузина епидемии на молекулна чума, освен него много други силни лечебни вещества, а също и интересни минерални образци и... — Фолкърк заспа. Час и половина той се унасяше в сладка дрямка, съзнанието му се разтоварваше, тялото се отпускате.

Докато тъмен сън изплува против волята му.

Тъмновиолетова слънчева светлина, гореща и мрачна. Нещо плъзгаво дразни краищата на мозъка му. Той лежи на широка бяла плоча в сред обгорена пустиня. Не е в състояние да се движи. Все по-трудно диша. Притеглянето е като жестоко дърпане, което го огъва и чупи. Фигури с качулки се движат около него, сочат го, смеят се, разменят неясни фрази на непознат език. Кожата му се топи и приема нова структура: таралежови бодли никнат изпод плътта му и се мъчат да продължат нагоре, използвайки всяка пора. Огнени точки пълзят върху него. Тънка алена ръка с изсъхнали пръсти като щипки на рак маха пред лицето му. Дращи. Дращи. Дращи. Кръвта му тече между бодлите, гъста и лепкава. Трепери, мъчи се да седне — вдига ръка и като оставя парченца пулсиращо месо върху плочата, сядат...

Събуди се с писък.

Викът на Фолкърк още звучеше в собствените му уши, докато очите му свикнаха със светлината. Командирът лейтенант Родригес го държеше за раменете и го разтърсваше.

— Добре ли си?

Фолкърк се опита да отговори. Думите му не искаха да дойдат. Халюцинационен шок, реши той, когато част от съзнанието му се опитваше да убеди другата част, че сънят е свършил. Беше трениран да се справя с кризи, направи като професионалист бърза равносметка и се успокои, въпреки че все още бе потресен.

— Кошмар — каза той дрезгаво, — и то страшен. Никога преди не бях сънувал такива ужаси.

Родригес въздъхна с облекчение. Един обикновен кошмар не можеше да го разстрои особено.

— Искаш ли хапче?

Фолкърк поклати глава:

— Благодаря, ще се оправя сам.

Но шокът от съня не изчезваше.

Мина повече от час, преди Фолкърк да се отпусне в лека неспокойна дрямка, тъй като съзнанието му бе нащрек да не би да се повторят смразяващите видения. Петдесет минути преди програмираното му време за ставане, той бе събуден от ужасен писък от другата страна на кабината.

Командирът Родригес също сънуваше кошмар.

3

Когато месец по-късно корабът кацна на Земята, той бе подложен на обикновените процедури за обеззаразяване, преди някой или нещо от него да се намери извън звездопорта. Отвън корпусът му бе покрит с изолиращ слой, предназначен да спре и задуши всеки микроорганизъм, който би могъл да бъде пренесен от друг свят; екипажът излезе през аварийния шлюз и се отправи към карантинната камера, без да влиза в допир с въздуха; атмосферата на кораба бе изсмукана в отделни камери, където бе основно пречистена; цялата вътрешност на кораба претърпя стерилизация в шест фази, като се започне с петнадесет минути абсолютен вакуум и се свърши с едночасово бомбардиране с неутрони.

Тези процедури причиниха в известна степен неудобство на Взайъра. Той беше вече на края на енергийната си фаза, което се дължеше предимно на многократните му разочарования от опитите да се свърже с шестимата членове на екипажа. Сега беше принуден да се приспособява към различни неприятни околни среди, без да има възможност да си почине между промените. Дори и най-приспособяващия се организъм може да се умори. Когато екипът на звездопорта беше готов да удостовери, че на кораба няма никакви чужди форми на живот, Взайърът се чувствуваше много изтощен.

Кислородно-азотната атмосфера навлезе отново в трюма. Тя бе добре дошла за него в сравнение с това, което допреди малко бе изпитал. Люкът се отвори, хамалите изблъскаха сандъците така, че да могат да се пренесат през полето в склада. Взайърът използва този момент, за да изтегли няколко крака и да изскочи от кораба. Озова се на широка бетонна платформа, оградена с масивни постройки. На синьото небе грееше жълто слънце, инфрачервено излъчване заливаше цялата местност, но Взайърът бързо взе мерки да отрази излишното. Веднага компенсира разнообразните вредни въглеводороди в атмосферата, ужасяващия шум и мрачното чувство на носталгия, която изведнъж, при първия сблъсък с този непривичен, обезсърчаващ свят,

наруши органичната му стабилност. Как да се върне на своята планета? Как да установи поне контакт? Взайърът усещаше само затворени съзнания — като семена в черупките им. Наистина от време на време съзнанията на тези хора се отваряха, но изглеждаше, че даже и тогава те не желаеха да приемат съобщението му.

Тук може би ще бъде по-различно. Може би членовете на екипажа бяха необщителни поради някаква причина, а на това място вероятно ще се намерят по-възприемчиви съзнания. Дано! Доста отчаян, Взайърът бързо пресече полето и се вмъкна в първата сграда, в която усещаше, че има отворени съзнания. Там, по различните етажи, се намираха стотици хора, така че отворените съзнания бяха разпръснати нашироко. Взайърът се спря на най-близкото и загрижено, но с надежда докосна крайчеца на съзнанието си до човешкото:

„Моля, слушайте. Не ви желая злото. Аз съм нечовешки организъм, пристигнал на вашата планета по нещастно стечение на обстоятелствата, искам само да се върна по-бързо в собствения си свят...“

4

Отделението за сърдечни заболявания на болницата на звездопорта в Лонг Айлънд се намираше на партера, отзад, където можеше да се провежда плаващо лечение на пациентите, без да се нарушава гравитационното съотношение на останалата част от сградата. Както обикновено, болницата беше пълна. В космическите кораби хора винаги се разболяваха и повечето от тях биваха приемани за лечение още на самия звездопорт. В сърдечното отделение имаше много болни. В момента там се намираха дузина пациенти с инфаркт, които очакваха присаждане на сърце, девет бяха в процес на възстановяване след операцията, пет имаха коронарна хемостаза, на трима предстоеше операция на сърдечната камера, а на един — на аортата, и още десетина различни други случаи. Повечето от пациентите плаваха в безтегловност, за да се предпазят повредените им тъкани от гравитационното налягане. Само болните с присадени сърца бяха под пълно земно притегляне, за да може новите им сърца да придобият необходимата еластичност и твърдост. Болницата се ползуваше с добро име, тъй като имаше най-ниския процент на смъртност в това полукълбо на Земята.

Загубата на двама пациенти за една сутрин беше шок за целия персонал.

В 0917 върху монитора светна червен сигнал за мисис Малдонадо, осемдесет и седемгодишна жена с отлично извършено присаждане на сърце. Тя беше развила остър ендокардит на връщане от обиколката на системата на Юпитер. Тъй като при нейната възраст й липсваше достатъчно жизненост, която да я поддържа през бавното възпроизвеждане на ново сърце посредством генетична стимулация, бяха й присадили изкуствено и от две седмици то работеше много добре. Но в болничния контролен център изведнъж се получиха мрачни данни от леглото на мисис Малдонадо: сърдечна дейност нула, кръвно налягане нула, дишане нула, пулс нула, всичко нула, нула, нула. ЕЕГ^[1]-лентата показва страшно отклонение — като че ли пациентката

беше получила внезапен силен шок, последван от минута или две нередовно действие и после прекъсване на мозъчната дейност. Много преди който и да е от болничния персонал да стигне до леглото ѝ, автоматичното химическо и електрическо съживяващо устройство започна да обработва пациентката, но вече бе късно: силен мозъчен кръвоизлив, настъпил съвсем непредвидено, бе нанесъл непоправими увреждания.

Втората загуба дойде в 0928: мистър Гинес, петдесет и една годишен, на когото преди три дена бе направена операция за коронарна емболия. Същият ред от събития. Сериозно разтърсване на нервната система, моментална и гибелна физиологична реакция. Възстановителните процедури — отрицателни. Никой от персонала не можеше да даде приемливо обяснение за смъртта на мистър Гинес. Както мисис Малдонадо и той беше спал спокойно до момента на фаталния удар.

— Като че ли някой е дошъл и извикал „бау“ в ушите им — промърмори един от лекарите. Той посочи страшното отклонение на ЕЕГ-следата: — Или пък са сънували непоносими кошмари и не са могли да издържат емоционалното претоварване. Но никой не е вдигал шум в отделението. А кошмарите не са заразителни.

---

[1] ЕЕГ — електроенцефалограма (бел. на прев.) ↑

5

Д-р Питър Мукерджи от невропатологията започна сутрешната си обиколка на шестия етаж на болницата, когато мекият глас на приемника, закрепен зад лявото му ухо, му съобщи да се обади веднага в карантинното отделение. Д-р Мукерджи се намръщи:

— Не могат ли да почакат? Това е най-заетото ми време през деня и...

— Викат ви да дойдете веднага.

— Добре. Тук имам едно момиче в кома, на което след петнадесет минути трябва да се направи телетерапевтична обработка, и то разчита да ме види. Аз съм единствената ѝ връзка със света. Ако не съм там, когато...

— Викат ви да дойдете веднага, д-р Мукерджи.

Нямаше смисъл да се спори с машина. Мукерджи загуби настроение. Краткотрайни гневни раздражения бяха характерна черта на рода му, както и дарбата за телепатия. Като гледаше сърдито, той сграбчи един терминал, идентифицира се и каза на болничния контролен център да препрограмира целия му сутришен график.

— Направете така, че всичко да се отложи за по-късно, с половин час — каза той троснато. — Карантинният екип ме вика спешно.

Компютърът беше достатъчно внимателен, за да изпрати кола да го чака, когато излезе от болницата. За три минути тя го прекара през звездопорта до карантинната сграда, но той беше още ядосан, когато пристигна там. Скенерът на вратата засече значката му и един от безбройните високоговорители на контролния център му каза тържествено:

— Д-р Мукерджи, чакат ви в стая 403.

Стая 403 се оказа кабинет за разпит, разделен на две. Задната половина на стаята беше част от вътрешността на централната карантинна сграда, а предната принадлежеше на достъпната за посетителите пристройка; между тях имаше дебела стъклена стена. Шестима измъчени космонавти лежаха отпуснати върху маси зад

стената, а трима членове на карантинния екип на звездопорта крачеха напред-назад пред нея. Възбудата на Мукерджи спадна, като видя, че един от лекарите — Ли Накадай — е негов стар приятел от медицинското училище. Слабичкият японец беше с една година по-голям от Мукерджи — на 29 години. Бяха се срещали често на обяд в ресторанта на звездопорта и дори веднъж се бяха запознали едновременно с две филипински близначки, но служебната им заетост ги бе разделила в продължение на месеци. Накадай мина бързо към интересуващия ги въпрос:

— Пит, чувал ли си някога за епидемия от кошмари?

— А?

Накадай посочи хората зад карантинната стена и каза:

— Тези момчета пристигнаха преди около два часа от Звездата на Нортън. Донесоха клони от дървото на зеления огън. Те са добре физически до пет десетични знака, но аз не ги освободих заради нещо по-особено. Всичките са в ужасно състояние от нервно изтощение, което, казват, се дължи на факта, че на практика по време на цялото им едномесечно завръщане не са спали. А причината за това е, че всеки един от тях е сънувал кошмари винаги, когато се е опитвал да спи. Истински сънища на ужаса, които разбиват съзнанието. Това звучи толкова странно, че помислих за по-добре да им се направи невропатологично изследване, в случай че са се заразили с някакъв вид мозъчна инфекция.

Мукерджи се намръщи:

— И за това ли ме измъкваш по спешност от отделението ми, Ли?

— Поговори с тях — каза Накадай. — Може би това ще те уплаши малко.

Мукерджи се вгледа в космонавтите.

— Добре — съгласи се той. — Какво ще кажете за тези кошмари?

Висок кокалест офицер, който се представи като лейтенант Фолкърк, отвърна:

— Аз бях първата жертва веднага след отлитането. Бях почти като ударен. Това приличаше... значи, нещо навлезе в съзнанието ми, изпълвайки го със странни мисли. И всичко беше напълно реално. Докато продължаваше, мислех, че се задушavam, че тялото ми се

изменя в нещо чуждо, чувствавах кръвта да изтича от порите ми... — Фолкърк потръпна. — Нещо като лош сън, предполагам, само че десет пъти по-ярко. Петдесет пъти. След няколко часа командирът лейтенант Родригес видя същите сънища. Различни картини, но със същия ефект. И после, един по един, когато дойде редът им да спят, другите също започнаха да се събуждат с писъци. Двама от нас стигнаха до там, че изкараха три седмици на „щастливи“ хапчета. Ние сме стабилни мъже, докторе, тренирани сме да приемаме почти всичко. Но мисля, че обикновен човек би умрял като нищо от подобни сънища. Не само от картините, но от яркостта им, от реалността им.

— И тези сънища продължаваха през цялото пътуване? — попита Мукерджи.

— Всяка смяна. Стана така, че се страхувахме да задремем, защото знаехме, че тогава дяволите ще започнат да пълзят из главите ни. Или се натъпквахме с приспивателни хапчета. Но дори така сънувахме кошмари, въпреки че съзнанията ни бяха до такава степен претоварени, за да можем да си представим, че ще сънуваме. Кошмарна чума, докторе. Епидемия.

— Кога за последен път се случи това?

— През последната почиваща смяна преди кацането.

— И никой от вас ли не е заспивал, откакто сте напуснали кораба?

— Не — каза Фолкърк.

Един от другите космонавти се обади:

— Може би той не ви го обясни добре, докторе. Това бяха убийствени сънища. Умопобъркващи. Бихме се радвали да се върнем здрави у дома. Ако можем.

Мукерджи съедини върховете на пръстите си, търсейки из практиката си някой подобен случай. Не намери такъв. Знаеше за масови халюцинации, за много епизоди, когато цели тълпи се бяха убеждавали, че са видели богове, демони, чудеса, мъртъвци да вървят, огнени символи в небето. Но серията халюцинации, появяващи се последователно, смяна след смяна, в цял екипаж здрави, трезви космонавти? Нямаше смисъл.

— Пит — каза Накадай, — хората имат едно предположение относно това, което може да ги е причинило. Необикновена идея, но може би...

— Каква е?

Фолкърк се засмя мрачно.

— Фактически тя е доста фантастична, докторе.

— Казвай!

— Добре. Нещо от планетата се е качило с нас на борда на кораба. Нещо, значи, телепатично, което се занимаваше със съзнанията ни всеки път, когато заспивахме. Това, което чувствувахме като кошмари, е било може би то, вътре в главите ни.

— Възможно е да е пътувало с нас до Земята — каза друг космонавт. — Може да е все още на борда на кораба. Или сега вече е на свобода в града.

— Невидимата Кошмарна Заплаха? — попита Мукерджи със слаба усмивка. — Съмнявам се, че ще приема това.

— Те са телепатични същества — наблегна Фолкърк.

— Знам — каза Мукерджи остро. — Случайно и аз съм такъв.

— Съжалявам, докторе, ако...

— Но това не ме кара да търся телепати под всеки храст. Не отхвърлям чуждата заплаха, както си мислите, но смятам, че е вероятно да сте се заразили там с някаква мозъчна инфекция. Вирусно заболяване, вид енцефалит, които се изразява в хронически халюцинации.

Космонавтите изглеждаха смутени. Явно предпочитаха да бъдат жертви на непознато чудовище, което да ги измъчва отвън, отколкото на неизвестен вирус, намиращ се в мозъците им. Мукерджи продължи:

— Както и да е, аз не казвам какво е. Само изграждам хипотези. Ще знаем повече, след като извършим някои прегледи.

Като погледна часовника си, той каза на Накадай:

— Ли, няма какво повече да науча сега и трябва да се върна при пациентите си. Искам тези момчета да бъдат подложени на пълна серия невропсихологични изследвания. Препрати резултатите в кабинета ми, когато са готови. Извърши прегледите на променливи серии и пусни хората да спят, по двама наведнъж след всяка серия. Ще изпратя техник да ти помага при нагласяването на апаратурата. Искам да се отбележи веднага, щом се появи кошмар.

— Добре.

— И им дай да разпишат документите за телепатично изследване. Аз ще им направя предварителна проба на съзнанието тази

вечер, след като имам възможност да прегледам клиничните резултати. Поддържай абсолютна карантина, разбира се. Това може да е заразно. Действуй много внимателно!

Накадай кимна. Мукерджи се обърна с професионална усмивка към шестимата пациенти и излезе, като продължаваше да размишлява. Кошмарен вирус? Или чужд организъм, който се натрапва в съзнанието, но когото никой не може да види? Не беше сигурен кое предпочиташе по-малко. Обаче имаше вероятно и някакво прозаично и неучудващо обяснение за този месец на лоши сънища — заразена храна или нещо особено в пречиствателната система на въздуха. Просто, земно обяснение.

Може би.

6

Първия път, когато това се случи, Взайърът не беше сигурен какво бе станало в действителност. Той се бе докоснал до човешко съзнание; веднага последва буйна реакция. Взайърът беше отстъпил, уплашен от надигащата се ярост на отговора, и после, момент по-късно, той не можеше да локализира съзнанието изобщо. Възможно бе това да е някакъв защитен механизъм, помисли си Взайърът, чрез който хората пазеха съзнанията си от натрапници. Но не изглеждаше правдоподобно, след като човешките съзнания бяха съвсем ефективно охранявани през по-голямата част от времето. На борда на кораба, когато Взайърът успяваше да се промъкне зад стената, която ограждаше съзнанията на хората от екипажа, той винаги срещаше голямо безпокойство — явно тези хора не изпитваха радост от умствен контакт с Взайър — но никога това пълно изключване, тази абсолютна липса на сигнал. Объркан, Взайърът опита отново, насочвайки се към отворено съзнание, което се намираще недалеч от това, изчезнало малко по-рано.

„Бъдете така добър за малко внимание, да изслушате за момент смутен чуждопланетен индивид, жертва на нещастно стечение на обстоятелствата, който...“

Отново бурният отговор: внезапно огромно избухване на умствена енергия, объркано проблясване от страх, болка и шок. И отново, малко по-късно, пълна тишина, като че ли човекът бе отстъпил зад непроницаема бариера. „Къде сте? Къде отидохте?“ Взайърът, обезпокоен, пое риска да създаде оптичен рецептор, който работеше във видимия спектър — и който следователно би бил сам видим за хората — и разгледа обстановката в едно легло видя човек, заобиколен от неизвестна машинария. Блестяха цветни светлини. Други хора, които изглеждаха възбудени, бързаха към леглото. Човекът в леглото лежеше съвсем спокойно, не се мръдна дори когато метална ръка се спусна и ръгна дълга широка игла в гърдите му.

Внезапно Взайърът разбра.

Двете човешки същества трябва да са спрели да съществуват!

Взайърът бързо прибра рецептора си за видимия спектър и се оттегли в един отдалечен ъгъл да размисли какво се бе случило. Факт: двама души бяха умрели. Факт: всеки от тях бе починал непосредствено след като бе приел мисленото предаване от Взайъра. Въпрос: умственият контакт ли бе довел до гибел?

Възможността, че Взайърът може би бе погубил два човешки живота, беше шокираща и ужасяваща. През тялото му мина хлад, то се сви в малка твърда топка, в която всички мисловни процеси се преплитаха. Необходими му бяха няколко минути, за да се върне в нормално състояние. Ако опитите му за общуване с тези хора предизвикваха такива страшни последици, установи Взайърът, тогава изгледите му да намери помощ на тази планета бяха слаби. Как би могъл, как би посмял да рискува опит за нов контакт с други хора, ако...

Една успокояваща мисъл изплува. Взайърът реши, че прави прибързано заключение въз основа на непълни факти, като пропускаше някои силни аргументи срещу това заключение. По време на цялото пътуване до този свят той се мъчеше да установи контакт с хората, с шестимата членове на екипажа и никой от тях не бе починал. Това беше достатъчно доказателство, че хората можеха да издържат контакта със съзнание на Взайър. Следователно контактът сам не би могъл да причини двата смъртни случая.

Може би беше само съвпадение, че Взайърът се бе приближил по ред до двама души, които бяха на края на живота. Беше ли това мястото, където хората биваха докарвани, когато приближаваше времето им да умрат? Щяха ли да починат, дори ако Взайърът не се бе опитал да установи контакт? Беше ли опитът за контакт достатъчен, за да изхаби намаляващата им енергия и да тласне двамата от другата страна на края? Взайърът не знаеше. С неприятно чувство съзнаваше колко много важни факти му липсваха. Само едно беше сигурно: времето му се скъсяваше. Ако не намереше помощ скоро, щеше да настъпи метаболлично разпадане, последвано от метаморфозна твърдост, после от фатална загуба на адаптивността, и накрая от... смърт.

Взайърът нямаше избор. Да продължи да търси контакт с човек беше единствената му надежда да оживее. Внимателно и смутено Взайърът започна отново опитите си да търси подходящо приемащо

съзнание. Това тук беше заградено. Както и това. И всички тези: вход забранен! Взайърът се чудеше дали преградите, които хората притежаваха, бяха предназначени главно да предпазват от нахлуване на нечовешки съзнания или действително закриляха всеки човек срещу умствен контакт от всякакъв вид, включително и с други хора. Ако съществуваше някаква връзка човек-човек, Взайърът не я бе засякъл нито в тази сграда, нито на борда на космическия кораб. Каква странна раса!

Може би щеше да бъде по-добре да опита на друг етаж от сградата. Взайърът се промъкна лесно под затворената врата и се качи по служебната стълба на по-висок етаж. Още веднъж изпрати сигналите си. Затворено съзнание тук. Там. И там. А после приемащо. Пригответи се да предаде съобщението си. За безопасност намали силата на излъчването си, като остави напред само едно мислено пипало.

„Чувате ли? Вика ви попаднало на вашата планета извънземно същество. Търси помощ. Желаете...“

От човека дойде остър жилещ неприятен отговор, безсловесен, но несъмнено враждебен. Взайърът се оттегли веднага. Изчака, ужасен от страх, че бе причинил друга гибел. Но не. Човешкото съзнание продължаваше да работи, въпреки че вече не беше отворено, а оградено от този вид бариера, която обикновено хората носеха. Отблъснат, изхвърлен, Взайърът запълзя нататък. Отново неуспех. Нито момент поне на смислен контакт между съзнанията. Нямах ли никакъв начин да се достигнат тези хора? Взайърът продължи мрачно да търси приемащо съзнание. Какво друго можеше да направи?

Посещението в карантинната сграда отне четиридесет минути от сутрешния график на д-р Мукерджи. Това го обезпокои. Не можеше да обвинява хората от карантинното, че са се объркали толкова от разказа на шестимата космонавти за хроничните халюцинации, но той не мислеше, че положението, колкото и мистериозно да изглеждаше, бе достатъчно тежко, за да оправдае извикването му по спешност. Сигурно щеше да се разбере какво смущаваше космонавтите.

Но когато започна закъснялата си сутришна обиколка, той се помъчи да се успокои: нямаше да стори добро нито на себе си, нито на пациентите си, ако ги посети все още зареден с напрежение и възбуда. От него се очакваше да бъде лекувател, а не да разпространява безпокойство. Възвърна с усилие нормалното си състояние и когато влизаше в стаята на първия пациент — Сатина Рансъм — беше убедително спокоен и любезен.

Сатина лежеше на лявата си страна със затворени очи — слабо шестнадесетгодишно момиче с крехко лице и дълга мека коса с цвят на слама. Тънка мрежа от следящи системи я заобикаляше. Беше в безсъзнание от четиринадесет месеца, дванадесет от които бе прекарала тук, в невропатологичното отделение на звездопорта, и последните шест под грижите на Мукерджи. Родителите ѝ я бяха взели на Титан на разходка през най-добрия сезон, когато се виждат пръстените на Сатурн. С големи мъки бяха успели да направят резервации в Купола на Галилей и се намираха там в мрачния ден, когато страшно разтърсване на Титан пропука купола и изложи хиляди туристи на ледената отровна метанова атмосфера на Луната. Сатина беше една от щастливите: не бе поела повече от дъх или два от нея, когато един служител в купола, с когото бе разговаряла, успял да ѝ наложи дихателна маска на лицето. Тя оживя. Майка ѝ, баща ѝ и по-малкото ѝ братче не успяха. Но тя никога не си възвърна съзнанието, което бе загубила по време на трагедията. Месеци изследвания на Земята бяха показали, че краткото вдишване на метан не бе сторило

никакво сериозно увреждане на мозъка ѝ; органично изглеждаше да е напълно здрава, но отказваше да се събуди. Шокова реакция, както вярваше Мукерджи. Би предпочела по-скоро да спи вечно, отколкото да се върне в живия кошмар, който съзнанието ѝ бе запомнило. Той можеше да достигне съзнанието ѝ телепатично, но досега не бе успял да я освободи от травмата от тази катастрофа и да я върне обратно в будния свят.

Сега той се подготвяше да установи контакт. В телепатичната му практика нямаше нищо лесно и автоматично. „Да четете“ съзнанията беше тежка работа за него, толкова трудна и напрегната, колкото състезание по бягане на дълги разстояния или запомнянето наизуст на „Хамлет“. Въпреки страха на неспециалистите, той нямаше как да засече нечии интимни мисли само със случаен поглед. За да влезе в чуждото съзнание, трябваше да премине през установена процедура на загряване и разпространяване и дори така настройването на „дължината на вълната“ на някого ставаше бавно, като чак на деветия или десетия опит получаваше обратно разбираема информация.

Тази дарба се проявяваше в рода Мукерджи поне от дузина поколения, подпомагана от обмислено планирани бракове, за да се запази ценният ген. Д-р Мукерджи беше по-надарен от предшествениците си. Но на фамилията може би щеше да е необходим век или два, за да се роди истински могъщ телепат. Сега Мукерджи можеше да използва пълноценно таланта си за умствени контакти. Обаче знаеше, че в миналото много членове на семейството му в Индия са били принудени да крият дарбата си, за да не бъдат осъдени наедно с вампирите и върколаците и да бъдат изгонени от обществото.

Той сложи внимателно тъмната си ръка върху бледата китка на Сатина. Физическият контакт бе необходим, за да се постигне умствена връзка. Съсредоточи се, за да я установи. След месеци телетерапия съзнанието ѝ беше привикнало към неговото. Мукерджи можеше да си спести междинните стъпки и след като се загрее, да проникне направо в измъчената ѝ душа. Очите му бяха затворени. Видя пред себе си спирала от бисерносива мъгла: съзнанието на Сатина. Успя да се пъкне лесно в него. От дълбочините на духа ѝ изплува въпросителен знак.

— *Кой е? Докторе?*

— *Да, аз съм. Как си днес, Сатина?*

— *Добре, много добре.*

— *Хубаво ли спа?*

— *Тук е толкова спокойно, докторе.*

— *Да. Да, представям си го. Но ти трябва да видиш как е навън. Чудесен летен ден. Слънце и синьо небе. Всичко е цъфнало. Отличен ден за плуване, а? Не обичаш ли да плуваш?*

Той приложи цялата си сила на концентрация в картини от плуването: студен планински поток, дълбок басейн в подножието на пенлив водопад, възхищението от гмуркането, кристалните води, вълнуващи се срещу топлата ѝ кожа, смехът на приятелите ѝ, плискането, внезапните силни пориви, отнасящи я към далечния бряг...

— *Бих предпочела да остана където съм — му каза тя.*

— *Тогавя може би предпочиташ да летиш?*

Мукерджи си представи усещанията при свободен полет: летателният адаптор, закрепен на колана ѝ, я издига остро нагоре, на височина стотина фута, и тя се носи над полета и долини, приятелите ѝ са край нея, тялото ѝ е напълно отпуснато, безтегловно, извисява се под поривите на вятъра, издига се, докато земята стане като шахматна дъска в кафяво и зелено, тя гледа надолу малките къщи и смешните коли, преминава над бистро сребърно езеро, сега се задържа над тъмна мрачна гора от гъсто насадени смърчове, после просто лежи по гръб, с кръстосани крака и ръце на тила, слънчевата светлина играе по бузите ѝ, под нея се простират триста фута „нищо“...

Но Сатина не приема поканата му. Предпочита да остане, където е сега. Изкушенията на летенето не са достатъчно силни.

Мукерджи няма вече необходимата енергия, за да опита за трети път да я извади от комата. Вместо това той се връща към чисто медицинската задача да открие източника на травмата ѝ, която я е откъснала от света. Ужасът, без съмнение, от страшното пропукване на купола, сложило край на всякаква сигурност. И гледката как родителите ѝ и братчето ѝ умират пред собствените ѝ очи. И блалистата смрад на атмосферата на Титан, удряща ноздрите ѝ. Всички тези неща, несъмнено. Но хората са преживявали по-големи бедствия. Защо тя настоява да страни от живота?

Тя се бори с д-р Мукерджи. Отбраната ѝ е силна; не иска той да се бърка в съзнанието ѝ. Всичките им контакти свършваха по този

начин: Сатина се отдръпваше в убежището си, отблъскваше всеки удар, тласкащ я на свобода от самоналожения ѝ затвор. Той продължаваше с надеждата, че някой ден тя ще свали отбраната си. Но този ден явно не е дошъл. Той се отдръпна тежко от сърцевината на съзнанието ѝ и ѝ говори на по-плитко ниво:

— *Трябва да се връщаш в училище, Сатина.*

— *Още не. Ваканцията е толкова къса!*

— *Знаеш ли колко продължава?*

— *Около три седмици, нали?*

— *Четиринадесет месеца досега — ѝ казва той.*

— *Невъзможно. Ние само отидохме до Титан съвсем неотдавна — през седмицата преди Коледа, нали, и...*

— *Сатина, на колко години си?*

— *Ще стана на петнадесет през април.*

— *Грешииш — ѝ казва той. — Този април мина отдавна, както и следващият. Ти стана на шестнадесет преди два месеца. Шестнадесет, Сатина.*

— *Това не може да е вярно, докторе. Шестнадесетият рожден ден на момичетата е нещо особено, не го ли знаете? Родителите ми ще дадат голямо тържество. Всичките ми приятели ще бъдат поканени. Ще има оркестър от девет робота със синтезатори. И аз знам, че това още не е минало, така че как може да съм на шестнадесет?*

Запасът му от сила беше почти изчерпан. Умственият му сигнал беше слаб. Не можеше да намери енергия да ѝ каже, че отново отблъсква действителността, че родителите ѝ са мъртви, че времето минава, докато тя лежи тук, че е късно за милото тържество.

— *Ще говорим за това... друг път, Сатина. Ще... се... видим... отново... утре... утре... сутринта...*

— *Не си отивайте толкова бързо, докторе!*

Но той не можеше да поддържа повече контакта и го прекъсна.

Като я пусна, Мукерджи се изправи, клатейки глава. Срамно е, помисли си той. Какъв позор! Излезе от стаята с треперещи крака, почина си малко в коридора, подпирайки се на затворената врата, и избърса запотеното си чело. Не стигаше до никъде със Сатина. След първоначалния окуражаващ период на контакти, той въобще не бе успял да намали интензивността на комата ѝ. Сатина се бе устроила

съвсем удобно в измамния си свят на изолацията и с телепатия или без нея, той не можеше да намери начин да я измъкне на свобода.

Пое си дълбоко дъх. Като се бореше със засилващото се чувство на разочарование, Мукерджи се отправи към стаята на следващия пациент.

8

Операцията вървеше гладко. Дузината студенти трета година медицина заемаха наблюдателните скамейки на хирургическата зала на третия етаж на болницата на звездопорта и изучаваха отличната техника на изпълнението на д-р Хемънд, като го наблюдаваха директно и едновременно с това на увеличената картина на индивидуалните си екрани по местата. От пациента — мъж към седемдесетте, жертва на мозъчен тумор — се виждаха само главата и раменете, които се подаваха от камерата, поддържаща живота му. Главата му беше обръсната, сини линии и тъмни червени точки, нанесени с боя, показваха вътрешните контури на черепа, определени предварително с късовълново звукоотразяване. Хирургът бе завършил с нагласяването на лазерите, които щяха да отстранят тумора. Тежката част бе отминала. Оставаше само да се пуснат лазерите с пълна сила и да се изпратят точните им остри светлинни стрели, за да проникнат мозъка на пациента. Операцията на мозъка беше напълно безкръвна. Нямаше нужда да се срязват кожата и костта, за да се стигне до тумора, след като лазерните лъчи, нагласени до милионна част на инча, щяха да проникнат през много малки отвори и като въздействуват на тумора от различни страни, щяха да разрушат вредното израстване, без да навредят ни най-малко на околната здрава мозъчна тъкан. В операцията като тази планирането беше всичко. След като веднъж точните външни линии на тумора бяха определени и хирургическите лазери бяха нагласени под необходимите ъгли, всеки от младите медици можеше да свърши работата.

За д-р Хемънд това беше обикновена процедура. През последните години беше извършил стотици подобни операции. Той даде знак, предупредителна червена светлина се появи на лазерните инструменти; студентите в залата се наведоха напред в очакване...

И точно когато блестящият огън на лазерите се насочи към операционната маса, лицето на анестезирания пациент се изви странно, като че ли някакъв ужасяващ сън бе изскочил от дълбините на

упоеното му съзнание. Ноздрите му душеха, устните му се свиха, очите му се отвориха широко, изглеждаше, като че ли се опитваше да вика; той мръдна конвулсивно, изви главата си на една страна. Лазерите се забиха дълбоко в лявото слепоочие на пациента, далече от обозначената зона на тумора. Дясната страна на лицето му започна да се сгърчва с парализирани мускули. Студентите по медицина се погледнаха учудено един друг. Д-р Хемънд беше поразен, но запази достатъчно самообладание да спре лазерите с бърз удар върху командното табло. После, хващайки във вълнението си с две ръце операционната маса, той се взря в данните по скалите, които му показаха детайлите на несполучливата операция. Туморът оставаше незасегнат; широк сектор от мозъка на пациента беше опустошен. „Невъзможно!“, промърмори Хемънд. Какво може да накара пациент под анестезия да подскочи така? „Невъзможно! Невъзможно!“ Той отиде до края на масата и провери показанията на камерата за поддържане на живота. Сега въпросът не беше дали мозъчният тумор ще бъде отстранен успешно; непосредственият въпрос беше дали пациентът ще оживее.

9

Към четири следобед Мукерджи свърши повечето от задачите си за деня. Можеше вече да се освободи. Следващата му обиколка на пациентите нямаше да започне преди девет вечерта. Но не можеше да се отпусне: оставаха му грижите за космонавтите от карантинното. Накадай беше изпратил резултатите още в два часа и сега те бяха затрупани дълбоко в информационния терминал на Мукерджи. Крайно време бе да ги погледне. Натисна клавишите на терминала, поиска да се отпечатат докладите на Накадай и те започнаха да излизат.

Мукерджи прехвърли жълтите листове. Рефлекси, заряд на синапса, степен на нервна йонизация, ендокринен баланс, дишане, кръвообращение, мозъчна молекулярна обмяна, възприемане на сетивните органи, ЕЕГ... Не, дотук нищо нередно. От тестовете се виждаше, че шестимата, идващи от Звездата на Нортън, се нуждаеха страшно от почивка — изтощени нерви, лоши рефлекси — но нямаше никаква следа за нещо по-сериозно от хроническа липса на сън. Не можеха да се установят признаци на мозъчно нарушение, инфекция, нервно разстройство или други органични нередности.

На какво се дължаха тогава тези ужасни кошмари?

Набра телефонния номер на Накадай.

— Карантинен отдел — каза гърлен глас почти веднага и малко по-късно слабото мургаво лице на Накадай се появи на екрана. — Здравей, Пит. Тъкмо щях да ти се обаждам.

— Едва преди малко свърших — каза Мукерджи. — Но прегледах резултатите, които си ми изпратил. Ли, там няма нищо.

— Както си и мислех.

— Какво става с хората? Трябваше да ми се обадиш, ако някой от тях сънува кошмари.

— Никой не се е оплакал — отвърна Накадай. — Фолкърк и Родригес спят от единадесет. Като трупове. Шмидт и Керъл си легнаха в един и половина, а Уебстър и Скиавоне — в три. Всички са все още дълбоко унесени, като че ли не са спали от години. Сложих ги под

контрола на автомата, който ми изпрати, и наблюдаваните параметри са напълно нормални. Искаш ли да ти изпратя данните?

— Защо бързаш? Ако нямат халюцинации, какво ще науча?

— Означават ли това, че мислиш да прескочиш умствената проверка тази нощ?

— Не знам — каза Мукерджи, като вдигна рамене. — Предполагам, че няма да има смисъл. Ще свърша вечерната си обиколка около единадесет часа и ако има защо да влизам в главите на космонавтите, ще го направя. — Той се намръщи. — Слушай, не казваха ли, че всеки от тях сънува кошмари при най-обикновено заспиване?

— Да.

— А тук те спят за пръв път извън кораба, откакто кошмарите са започнали, и никой не е обезпокояван. Никакви следи от възможно халюциогенно мозъчно увреждане. Знаеш ли какво, Ли? Започвам да стигам до една много глупава хипотеза, каквато и те ми предложиха тази сутрин.

— Че халюцинациите са причинени от някакво невиджано чуждо същество? — попита Накадай.

— Нещо подобно. Ли, какво е състоянието на кораба, с който са дошли?

— Бил е подложен на обикновените пречиствателни процедури и сега е в изолация, докато разберем какво става.

— Ще мога ли да се кача на борда му? — каза Мукерджи.

— Предполагам, че да, но защо...?

— Заради дивото предположение, че нещо външно предизвиква кошмарите и че то още е на борда на кораба. Може би и такъв слаб телепат като мене ще може да регистрира наличието му. Можеш ли да го уредиш бързо?

— За десетина минути — каза Накадай. — Ще мина да те взема.

Накадай дойде скоро с една кола. Когато се отправяха към площадката за приземяване, той подаде на Мукерджи сгънат космически скафандър и му каза да го облече.

— Защо?

— В кораба няма въздух. Решихме, че ще бъде по-добре да не го оставяме на атмосферата. Налице е също още и радиацията от обеззаразителния процес.

Мукерджи се размърда трудно в скафандъра.

Стигнаха до кораба: стандартен междузвезден кораб, задвижван с нула-гравитация, който изглеждаше малък и самотен в ъгъла на пистата. Кордон от роботи го пазеше изолиран, но предупредени от контролния център, роботите пуснаха двамата лекари да минат. Накадай остана въвн. Мукерджи се вмъкна в аварийния шлюз и след като люкът се отвори, влезе в кораба. Движеше се внимателно от кабина в кабина, като човек в гора, на когото са казали, че на всяко дърво има ягуар. Докато се оглеждаше, той се настрои колкото бе възможно по-бързо на пълно телепатично приемане и широко отворен, чакаше телепатичен контакт с това, което можеше да се крие на кораба.

— Хайде. Действуй.

Пълна тишина на всички дължини на умствените вълни. Мукерджи провери навсякъде: товарния трюм, кабините на екипажа, командното помещение. Навсякъде празно, всичко спокойно. Сигурно той би могъл да установи присъствието на телепатично същество тук, независимо колко чуждо бе то. Ако то беше способно да достига създанието на спящ космонавт, би трябвало да може да се свърже също и със съзнанието на буден телепат. След петнадесет минути Мукерджи напусна доволен кораба.

— Тук няма нищо — каза той на Накадай. — Все още сме доникъде.

10

Взайърът се отчайваше все повече. Обикаляше тази сграда цял ден. Като съдеше по качеството на слънчевата радиация, навлизаща през прозореца, нощта сега започваше. И въпреки, че на всеки етаж на постройката имаше отворени съзнания, Взайърът нямаше късмет да установи контакт. Поне нямаше повече смъртни случаи. Обаче се повтори същата история като на кораба: когато Взайърът се докосваше до човешко съзнание, реакцията беше толкова отрицателна, че правеше общуването невъзможно. Все пак Взайърът продължаваше нататък, съзнание след съзнание, неспособен да повярва, че на цялата планета няма човек, на когото да може да разкаже историята си. Надяваше се, че не причинява значителна вреда на тези съзнания, до които стигаше.

Може би това съзнание щеше да бъде нужното. Взайърът започна да разказва историята си още веднъж...

В девет и половина вечерта, с опънати нерви и зачервени очи, д-р Питър Мукерджи се върна към невропатологичните си задължения. Отделението беше пълно: шизоиден колапс, каталептична ригидност, Сатина в комата си, половин дузина обикновени истерии, два случая на парализа, загубване на речта и куп други, достатъчни да го държат на крак по шестнадесет часа на ден и да докарват телепатичните му сили, да не става дума за обикновените му медицински способности, до краен предел.

Приемателят зад ухото му каза:

— Д-р Мукерджи, моля, обадете се веднага в кабинета на д-р Бейли.

Бейли? Шефът на невропатологичното отделение беше още зад бюрото си? Какво имаше пък сега? Естествено такава повикване не можеше да се пренебрегне. Мукерджи съобщи на контролния център, че са прекъснали обиколката му и се запъти бързо надолу по коридора към матовата стъклена врата с надпис: „Семюел Ф. Бейли, доктор на медицинските науки“.

Завари почти половината персонал на невропатологията. Бейли, петдесетгодишен мъж с надуто лице и пясъчно-жълта коса, но изключително квалифициран професионално, натискаше разни бутони и се мръщеше. Кимна на Мукерджи за поздрав. Не бяха в особено добри отношения; Бейли, някакси старомоден в държанието си, не беше много съгласен с приложението на телепатията като средство за лечение на умствени заболявания.

— Тъкмо казвах — започна Бейли, — че тези сведения са били събирани през целия ден и кой знае защо са предадени всичките на мен. Слушайте: двама сърдечноболни пациента под упойка претърпяват силен шок, описан от един лекар като сетивно пренатоварване. Единият реагира със спиране на сърдечната дейност, другият с мозъчен кръвоизлив. Двамата умират. Пациент, лекуван за ендокринна рестабилизация, получава изтичане на адреналин, докато

спи, и се връща с шест месеца назад в графика на лечението. Пациент, подложен на мозъчна операция, започва да се гърчи на операционната маса въпреки съответната анестезия и бива засегнат лошо от лазерите. И така нататък. Компютърна проверка на общите ЕЕГ-модели показва, че други четиринадесет пациенти освен споменатите са били подложени на изключително силни кошмари през последните единадесет часа, почти всичките с такова въздействие, че пациентът е получил в известна степен психично нараняване и често физиологично увреждане. Контролният център не съобщава за отбелязани случаи на предишни епидемии от лоши сънища. Няма причини да се предполага разпространяващо се неразположение заради храната. Все пак спящи пациенти продължават да страдат и тези, чието положение е особено критично, могат да бъдат изложени на страшен риск. Почти веднага беше прекъсната упойката на някои болни, при които бе възможно, и графикът за спане на други бе променен, но явно това не е достатъчно добра мярка. — Бейли млъкна, огледа се и прикова погледа си върху Мукерджи. — Контролният център изложи една хипотеза, че психопат със силни телепатични възможности се разхожда на воля из болницата, измъчва спящи пациенти, като им предава такива картини, които за тях приемат формата на ужасяващи кошмари. Мукерджи, какво мислите за тази идея?

— Напълно допустима, предполагам — каза Мукерджи, — въпреки че не мога да си представя защо един телепат ще иска да се разхожда и да разпространява кошмари. Но сравнил ли е контролният център всичко това с положението в карантинната сграда?

Бейли се втренчи в бутоните пред себе си.

— Каква е тази работа?

— Шест космонавти, които дойдоха рано тази сутрин, разказват, че по време на завръщането си са страдали от хронични кошмари. Д-р Ли Накадай ги изследва; той ме повика като консултант, но аз не можах да разкрия нищо полезно. Мисля, че има по-късни резултати в кабинета ми, но...

— Контролният център изглежда се интересува само от събитията в болницата — каза Бейли, — а не в звездопорта като цяло. И ако вашите космонавти са имали кошмари по време на полета, няма начин симптомите им да се прехвърлят върху...

— Именно! — прекъсна го Мукерджи. — Те са сънували кошмарите в космоса. Но те спят от сутринта и Ли Накадай казва, че си почиват спокойно и мирно. През това време избухването на епидемията от халюцинации започна тук. Което означава, че „нещото“, каквото и да е то, което ги е безпокоило по време на пътуването, се е озовало на свобода в болницата — някакво същество, способно да възбужда такива ужасяващи сънища, че те довеждат космонавти-ветерани до границата на нервен припадък и могат да засегнат сериозно и дори да убият някого с лошо здраве. — Забелязал, че Бейли и другите го гледат някак странно, Мукерджи продължи с повдържан тон. — Съжалявам, ако това ви звучи фантастично. Аз проверявах тази възможност цял ден, така че имах известно време да свикна с нея. И някои мисли започнаха да се съгласуват в съзнанието ми едва сега. Не казвам, че идеята ми е непременно правилна. Просто казвам, че това е приемливо обяснение, че то подхожда на собственото предположение на космонавтите относно това, което ги е измъчвало, че съответствува на обстоятелствата в случая, и че заслужава внимателно разследване, ако искаме да спрем „нещото“, преди да загубим още някой пациент.

— Добре, докторе — каза Бейли. — Как предлагате да водим разследването?

Мукерджи беше поразен. Не се беше спирал цял ден и изведнъж Бейли му възлагаше тази гонитба на призраци, без да го пита! Но видя, че нямаше как да откаже. Беше единственият телепат всред персонала и ако предполагаемото същество беше наистина на свобода в болницата, как би могло да бъде открито, освен от телепат?

Борейки се с умората, Мукерджи каза грубо:

— Добре. Като начало искам карта на всички случаи на кошмари, карта, която да показва местонахождението на всяка жертва и приблизително времето на появяване на халюцинацията...

12

Те би трябвало да се подготвят за Празника на Промяната сега, през големия Зимен сезон. Хиляди Взаїъри в метаморфозната фаза трябва да са се отправили към Пясъчната Долина, към големия природен амфитеатър, където се извършват светите ритуали. Първите пристигнали сигурно вече заемат местата си, обърнали погледи на запад в очакване на изгрева. Постепенно редиците ще се попълнят с идващите от всички части на планетата, докато златната долина се изпълни с Взаїъри, които постоянно изменят енергийните си нива, пространствени форми и вътрешни резонанси, променят се тържествено през последните радостни моменти на сезона на метаморфозите, състезават се благородно помежду си, за да покажат най-богатото разнообразие на форми, най-динамичния цикъл на физическа промяна. И когато първите червени лъчи на слънцето изпълзят над Иглата, празнуващите ще станат още по-луди, ще танцуват, ще скачат, ще се трансформират, ще се прочистят от зимната пищност, когато сезонът на стабилността се разпростре навсякъде. И накрая, при пълния блясък на слънчевата светлина, те ще се обърнат един към друг да подновят приятелството, прегръщайки се и...

Взаїърът се опита да не мисли за това. Трудно му беше да потисне чувството на загубеност, острата носталгия. Болката му се усилваше с всеки изминат момент.

Да се опитва да се свърже с хората беше излишно. Може би ако приемеше форма, видима за тях, и се оставеше да го забележат и тогава да се опита да установи словесен контакт...

Но Взаїърът беше толкова малък, а тези хора толкова едри. Опасностите бяха големи. Залепнал на една стена, държейки внимателно дължината на вълните си отвъд ултравиолета, Взаїърът преценяваше един риск спрямо друг.

13

— Добре — каза Мукерджи мрачно малко преди полунощ. — Мисля, че сега имаме ясни следи.

Седеше под големия колкото стена екран, на който контролният център бе начертал триизмерен схематичен план на болницата. Ярки червени точки отбелязваха мястото на всеки случай на кошмари, а жълти чертички — вероятният маршрут на невиджданото чуждо същество.

— Дошло е може би по страничния път, директно от кораба и е влязло най-напред в отделението за сърдечноболни. Леглото на мисис Малдонадо е тук, на мистър Гинес ето там. После се е качило на втория етаж, обиколило е централното крило и е въздействувало на съзнанията на пациентите тук, тук и тук между десет и единадесет часа сутринта. Няма сведения за случаи на халюцинация през следващите час и десет минути, но после идва неприятният инцидент в операционната зала на третия етаж и след това...

Мукерджи затвори уморените си очи. Наложил си да продължи и проследи останалия път на натрапника за информация на слушащите го лекари и персонала на болничната охрана. Накрая каза:

— Това е. Смятам, че сега „нещото“ трябва да е някъде между петия и осмия етаж. Движи се много по-бавно от сутринта, може би поради изчерпване на енергията. Ние трябва да задържим плътно затворени крилата на болницата, за да възпрепятствуваме свободното му движение, ако е възможно, и да се опитаме да стесним мястото, където може да се намира.

Един от охраната каза леко войнствено.

— Докторе, как точно трябва да открием невидимо същество?

Мукерджи се преборил да не издаде безпокойството с гласа си:

— Видимият спектър не е единственият вид електромагнитна енергия във вселената. Ако това нещо е живо, то трябва да излъчва на някаква честота. Ние имаме отличен компютър с милиони сензорни клетки, монтирани из цялата болница. Не можете ли да настроите

сензорите за следене на инфрачервена или ултравиолетова точка, движеща се в стая? Или дори за рентгенова, по дяволите. Не знаем какво може да бъде излъчването. Може дори да е гама. Вижте, нещо ужасно се разхожда на свобода из тази сграда и ние не можем да го видим, но компютърът може. Програмирайте го да търси.

— Може би енергията — каза д-р Бейли, — с която трябва да опитаме да го засечем, е телепатична, докторе.

Мукерджи вдигна рамене.

— Доколкото е въобще известно, телепатичните импулси се простират извън електромагнитния спектър. Но вие, разбира се, сте прав, че аз бих могъл да засека някакъв източник, и възнамерявам да претърся всеки етаж, веднага след като този инструктаж завърши. — Той се обърна към Накадай: — Ли, какво става с твоите космонавти под карантина?

— И шестимата изкараха осемчасов сън без никакви следи от кошмари. Сънували са малко, но съвсем нормално. През последните два часа им дадох да разговарят по телефона с някои от пациентите, които са сънували кошмари, и всички са единогодушни, че сънищата, които са споходили днес хората тук, са от същия вид, структура и степен на ужаса като тези, които космонавтите са имали на борда на кораба. Картини на телесно разрушаване и чужди пейзажи, съчетани с преобладаващо, почти непоносимо чувство на изолация, самотност, отделяне от собствения си род.

— Което би подходило на хипотезата за чуждо същество като причина за всичко — каза Мартинсън от екипа на психолозите. — Ако се разхожда наоколо, опитвайки се да се свърже с нас, да ни каже, че не иска да бъде тук, значи, и контактът му с човешкото съзнание се явява единствено под формата на ужасяващи кошмари...

— Защо контактува само със спящи хора? — попита един от младите лекари.

— Може би са единствените, които може да достигне. Може би будното съзнание е невъзприемащо — предположи Мартинсън.

— Струва ми се — каза някой от охраната, — че правим куп предположения, които не се основават на никакъв факт. Всички седите тук, говорите за невидимо телепатично нещо, което пуска кошмари на хората, а може да е просто вирус, който засяга мозъка, или нещо във вчерашната храна, или...

— Идеите, които прокарвате сега, бяха вече разгледани и отхвърлени. Ако ме извините, ще започна сега с изследването на сградата за телепатичен източник.

Мукерджи излезе, притискайки ръце върху пулсиращите си слепоочия.

Сатина Рансъм се размърда, протегна се и се отпусна. Погледна нагоре и видя ослепителния блясък на пръстените на Сатурн над главата си, светещи през куполообразния покрив на хотела. Никога през живота си не бе виждала нещо по-красиво. При тази близост до тях, само около 750 000 мили, тя можеше ясно да забележи различията между отделните зони на пръстените, всеки от които се въртеше около Сатурн със собствена скорост, да види чернотата на космоса в процепите между зоните. И самия Сатурн, който блестеше така ярко, толкова огромен на небето...

Какъв беше този тътнещ звук? Гръм? Не тук, не на Титан. Отново, по-силен. И земята се разклати. Пукване на купола! О, не, не! Чувствуваше въздуха да се изплъзва, виждаше тази студена зеленикава мъгла да навлиза — и хората да се сгромолясват по цялата площадка — какво ставаше, какво ставаше? Сатурн изглеждаше да пада към тях. Този вкус в устата й... о... о...

Сатина пицеше. Пицеше. И продължи да пици, докато пропадна в тъмнината и дръпна меката покривка на безсъзнанието върху си, потрепера и благодари, че е намерила сигурно място да се скрие.

Мукерджи бе преброял цялата сграда, придружаван от трима от охраната и двама млади медици. Беше видял цели сектори от болницата, за чието съществуване не знаеше. Беше слизал в сутерените на три нива под земята. Беше посетил лаборатории, стаи с компютри, странични крила, зали за упражнения. Беше се настроил на пълно телепатично приемане през времето на скитането, но не бе засякъл нищо, никакъв проблясък на умствен ток където и да е.

Обаче нещо диво беше на свобода все още и кошмарите продължаваха. Три случая през деветдесет минути бяха отбелязани през нощта. Двама пациента на петия и един на шестия етаж се бяха събудили ужасени. Успяха да ги успокоят бързо и видимо никаква вреда не бе налице. Но сега чужденецът беше близо до невропатологичното отделение на Мукерджи и на младия лекар не му се нравеше мисълта, че група умствено нестабилни пациенти могат да бъдат изложени на такъв вид дразнение. В това време контролният център беше програмирал всички следящи за пациентите системи да наблюдават за ранни признаци на кошмар: хормонална промяна, ЕЕГ-криви, учестяване на дишането и други, с надеждата да събудят жертвата, преди целият удар да бъде почувствуван. Но все пак Мукерджи искаше да види нещото хванато и изхвърлено от болницата, преди то да се добере до някой от неговите хора.

Като се прибра в кабинета си на шестия етаж, той обмисли идеите, подхвърлени от участниците в среднощния инструктаж. „Обикаля наоколо и се опитва да се свърже с нас“, бе казал Мартинсън. „Контактът му с човешко съзнание се проявява единствено под формата на ужасяващи кошмари. Може би будното съзнание не възприема“. Дори съзнанието на човек-телепат, както изглеждаше, не можеше да възприема, докато бе будно. Мукерджи се почуди, дали не трябва да си легне да спи и да се надява, че чужденецът би се свързал с него, и тогава да се опита да се оправи с него, да го вкара в някакъв капан. Не. Не беше много по-различен от останалите хора. Ако

заспеше и чужденецът установеше контакт с него, той щеше да види просто кошмарен ад и да се събуди, без да спечели нищо. Това не беше отговорът. Да предположи обаче, че успее да установи контакт с чужденеца посредством съзнанието на някоя жертва на кошмарите — някой, когото можеше да използва като телепатичен високоговорител, някой, който не би се събудил, докато сънят продължаваше...

Сатина.

Може би. Естествено, трябваше да бъде сигурен, че момичето ще бъде защитено от възможна вреда. Тя и така си имаше достатъчно ужасяващи мисли, които се появяваха свободно в главата ѝ. Но ако ѝ придадеше силата си, изсмучеше отровата на кошмара, приемеше сам целия удар посредством телепатична връзка, успееше да издържи на напрежението и още можеше да говори на чуждото съзнание — така би трябвало да стане. Може би.

Той отиде в стаята ѝ. Стисна ръката ѝ в своята.

— *Сатина!*

— *Толкова скоро ли стана сутрин, докторе?*

— *Още е рано, Сатина. Но днес нещата са малко необикновени тук. Имаме нужда от твоята помощ. Не си задължена, ако не искаш, но мисля, че можеш да ни помогнеш много, и дори на себе си. Слушай ме много внимателно...*

Изстинал, самотен, съсипан от сливане и безнадеждност, Взайърът не бе правил опити за контакт вече от няколко часа. Каква полза? Резултатите бяха винаги същите, когато се докоснеше до човешко съзнание. Изтощаваше себе си и дразнеше хората. Слънцето беше изгряло вече. Взайърът си представи как ще изпълзи от сградата и ще се изложи на жълтата слънчева радиация, след като премахне предпазните си мерки. Ще бъде бърза смърт, край на цялото това нещастие и на копнежите. Беше лудост да мечтае да види отново родната си планета. И...

Какво беше това?

Вик. Ясен, разбираем, не можеше да се сбърка. „Ела при мен“. Отворено съзнание някъде на същия етаж, което не говореше нито човешкия език, нито този на Взайърите, но предаваше безсловесно общоразбираемо съобщение, както ставаше, когато съзнания разговаряха директно помежду си. „Ела при мен. Кажи ми всичко. Как мога да ти помогна?“

Във възбудата си Взайърът прехвърли нагоре-надолу спектъра, излъчи заряд в инфрачервено, изпусна на пресекулки ултравиолетови импулси и силен блясък видима светлина, преди да се овладее. Бързо определи посоката на повикването. Не беше далеч: надолу по този коридор, под тази врата, през този проход. „Ела при мен!“. Да. Да. Изхвърлил пред себе си умствените проби, търсейки пипнешком викащото съзнание, Взайърът бързаше напред.

Мукерджи, свързал съзнанието си с това на Сатина, усети внезапен смазващ шок от настъпващия кошмар. Дори на второ ниво ефектът беше вкаменяващ със силата си. Долови лекото изпукване при допира на две съзнания. И тогава в приемащия дух на Сатина изскочи...

Стена, по-висока от Еверест. Сатина се опитва да я изкачи, дращейки нагоре по гладката бяла повърхност, вкопчвайки пръсти в дребните пукнатини. Отдолу има мътен кладенец, който изхвърля пламъци и вредни пари; чудовища с остри като игли зъби я чакат да падне. Стената расте, става по-висока. Въздухът е разреден... тя едва диша, очите ѝ се премрежват, мазна ръка изстиска сърцето ѝ, тя чувства как вените ѝ се издърпват на свобода от месото ѝ, като жици, стърчащи от разкъсана пластмасова обвивка. Гравитационното привличане расте постоянно... болка, дробовете ѝ се късат, лицето ѝ се сгърчва отвратително... Реки на ужас бълват от черепа ѝ...

— *Нищо не е истинско, Сатина. Това са само илюзии. Нищо не се е случило в действителност.*

— *Да* — казва тя. — *Да, знам.*

Но продължава да трепери, мускулите ѝ се свиват конвулсивно, лицето ѝ почервява и се поти, очите ѝ бият под клепачите. Сънят продължава. Колко още може да издържи?

— *Дай ми го!* — казва ѝ той. — *Предай ми съня!*

Тя не разбира. Няма значение. Мукерджи знае как да го направи. Толкова е съсипан, че умората не е важна. Някъде в областта отвъд пропадането той намира неочаквана сила и достига до вцепенената ѝ душа, изтръгва халюцинациите навън, като че ли са били паяжини. Те го поглъщат. Той не борави повече с тях чрез посредник. Сега всички призраци са пуснати в черепа му и дори чувствава Сатина да се отпуска; той се хвърля срещу нереалната атака, която бе повикал в себе си. И той се бори. Изсмуква останалата нерационалност от нея и я среща със съзнателността си. Приспособява се, учейки се да живее с

ужасяващия поток от картини. Той и Сатина си поделят това, което настъпва. Заедно, те могат да издържат тежестта, могат да се смеят на чудовищата от съня, дори могат да им се възхищават, че са толкова фантастични. Този звяр със сто глави, този възел от живи медни жици, този кладенец с дракони, тази спирала с остри зъби — кой може да се страхува от това, което не съществува?

Под наплива от странни картини Мукерджи изпраща ясна мисъл, като я изтласква през съзнанието на Сатина към чужденеца:

— *Можеш ли да спреш кошмарите?*

— *Не* — отговаря нещото. — *Те са в теб, не в мен. Аз само давам стимул за освобождение. Ти сам образуваш картините.*

— *Добре. Кой си ти и какво търсиш тук?*

— *Аз съм Взайър.*

— *Какво?*

— *Местната форма на живот на планетата, където събирате клони от дървото на Зеления огън. По невнимание от моя страна бях докаран на планетата ви. — Съобщението е придружено от надделяващ импулс на тъга, смес от патос, самосъжаление, неудобство, изтощение. Заедно с това кошмарите продължават, но сега те са без значение. Взайърът казва: — Искам само да бъда изпратен у дома. Не исках да идвам тук.*

„И това ли е нашето чуждоземно чудовище?“, помисля си Мукерджи. „Това ли е нашето странно животно от звездите, което разпространява кошмарите?“

— *Защо предаваш халюцинации?*

— *Намерението ми не е било такова. По-скоро се опитвах да установя умствен контакт. Вероятно има някакъв недостатък на човешката система за възприемане, не знам. Не знам. Толкова съм уморен. Може ли да ми помогнеш?*

— *Ще те изпратим у дома* — обещава Мукерджи. — *Къде си? Може ли да ми се покажеш? Каж ми как да те намеря и аз ще уведомя ръководството на звездопорта. Те ще уредят да си заминеш с първия кораб.*

Колебание. Мълчание. Контактът се смущава и може би прекъсва.

— *Ей?* — казва Мукерджи след известно време. — *Какво става? Къде си?*

Взайърът отговаря.

— *Как мога да ти вярвам? Може би ти по-скоро искаш да ме унищожии! Ако се разкрия...*

Мукерджи захапва устната си във внезапна ярост. Запасът му от сили почти свършва. Той трудно може да поддържа контакта. Ако сега трябва да търси начин да убеди подозрителния чужденец да се предаде, може да загуби способността си, преди да успее да уреди нещата. Положението изисква отчаяни мерки.

— *Слушай, Взайър. Аз не съм достатъчно силен да говоря още много, нито пък момичето, което използвам. Каня те в главата си. Ще вдигна всички предпазни мерки, за да можеш да видиш кой съм и да решиш дали да ми вярваш. После всичко ще зависи от тебе. Мога да ти помогна да се прибереш у дома, но само ако се покажеш веднага.*

Отваря широко съзнанието си. Остава душевно гол.

Взайърът се втурва в мозъка на Мукерджи.

Една ръка докосна рамото на Мукерджи. Той се събуди мигновено, като премигваше и се опитваше да се овладее. Ли Накадай стоеше над него. Къде се намираха? Бяха в стаята на Сатина Рансъм. Бледата светлина на ранното утро навлизаше през прозореца. Трябва да е бил задрямал за момент. Главата му го болеше страшно.

— Търсихме те навсякъде, Пит — каза Накадай.

— Всичко е наред вече — промърмори Мукерджи. — Съвсем наред.

Разклати главата си, за да я избистри. Спомни си какво бе станало. На пода до леглото на Сатина клечеше нещо, голямо колкото жаба, но съвсем различно по форма, цвят и строеж на която и да е жаба. Той го показа на Накадай.

— Това е Взайтърът — каза Мукерджи. — Чуждият терорист. Сатина и аз се сприятелихме с него. Накарахме го да се покаже. Слушай, той не се чувствава добре тук, би ли се срещнал с някой от ръководството на звездопорта да му обясниш, че при нас има едно същество, което трябва да бъде изпратено веднага обратно на Звездата на Нортън, и...

— Вие ли сте д-р Мукерджи? — попита Сатина.

— Да. Предполагам, че се бях представил, когато... ти си будна?

— Сутрин е, нали? — момичето се изправи, като се усмихваше.

— Вие сте по-млад, отколкото мислех. И изглеждате толкова сериозен. Харесвам този цвят на кожата. Аз...

— Ти си будна?

— Сънувах нещо лошо — каза тя. — Или нещо като лош сън в съня. Не знам. Каквото и да е, беше наистина ужасно, но се чувствавам много по-добре, след като отмина. Почувствах само, че ако продължа да спя, ще пропусна много хубави неща, така че трябваше да стана и да видя какво ново има по света. Разбирате ли нещо от това, докторе?

Мукерджи усети, че коленете му се подгъваха.

— Шокова терапия — промълви той. — Ние я освободихме от комата, без дори да знаем какво правим. — Той се приближи до леглото. — Слушай, Сатина. Не съм си лягал от милион години и не издържам повече на наговарването. Имам да говоря за хиляди неща с тебе, само че не сега. Съгласна ли си? Не сега. Ще изпратя д-р Бейли — той е шефът ми — и след като поспя малко, ще се върна и ще говорим за всичко, нали? Да речем в пет или шест тази вечер. Нали така?

— Да, разбира се, точно така — отвърна Сатина с трепкаща усмивка. — Ако чувствувате, че наистина трябва да си вървите, само ако аз... естествено. Вървете! Вървете! Изглеждате ужасно уморен, докторе.

Мукерджи ѝ подари една целувка. После, хващайки Накадай за лакътя, се отправи към вратата. Когато излязоха, каза:

— Моля те, вземи Взайъра при тебе в карантинното и се опитай да го поставиш в условия, които ще са му приятни. И уреди пътуването му. Предполагам, че можеш да пуснеш космонавтите да си вървят. Отивам да се обадя на Бейли и после да спя.

Накадай кимна.

— Нуждаеш се от почивка, Пит. Ще уредя нещата.

Мукерджи се затътри по коридора към кабинета на д-р Бейли, като си мислеше за усмивката на лицето на Сатина, за тъжния малък Взайър, за кошмарите...

— Приятни сънища, Пит — извика Накадай.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, броеве 12/1983 и 1/1984 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.